

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle

EKOSUUNNITTELULAIN MUUTTAMISTA KOSKEVA HALLITUKSEN ESITYS

Olette pyytänyt lausuntoa ekosuunnittelulain muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annettua lakia. Esityksellä pannaan täytäntöön kaksi uudelleen laadittua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä.

Energiamerkintään liittyen säädettäisiin merkinnän luvaton käyttö kielletyksi. Edelleen asetettaisiin vaatimukset energiatehokkuusluokan ilmoittamisesta energiamerkinnän piiriin kuuluvien tuotteiden markkinoinnissa. Turvatekniikan keskukselle tulisi velvollisuus pyytää tarkempia tietoja energiamerkistä, tuoteselosteesta tai teknisestä tietoaineistosta, jos sillä on aihetta epäillä, etteivät ne ole lain vaatimusten mukaisia.

Lisäksi lain soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavaksi energiaa käyttävistä tuotteista koskemaan energiaan liittyviä tuotteita.

Kuluttajavirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kuluttajavirasto / kuluttaja-asiamies valvoo markkinoinnin, sopimusehtojen ja perinnän lainmukaisuutta ja voi silloin puuttua yksittäisiin tapauksiin, neuvotella vakiosopimusehtojen sisällöstä sekä laatia ala- ja aihekohtaisia ohjeita. Kuluttajaviraston tehtäväkenttä on laaja; se käsittää periaatteessa kaikki kulutushyödykkeet tavaroista palveluihin ja toisaalta liiketoimintaprosessin kaikki vaiheet (valmistus, maahantuonti, markkinointi, myynti, sopimusehdot, huolto, korjaus, virhetilanteiden hyvytykset, laskutus, maksaminen, perintä, velkaantuminen, ympäristökysymykset).

Voimassaolevan kuluttajapolitiittisen ohjelman mukaan kuluttajapolitiikan keskeisiä tavoitteita ovat korkean kuluttajansuojatason varmistaminen, kestävien kulutus- ja tuotantotapojen edistäminen, kuluttajien roolin vahvistaminen sekä toimivien ja turvallisten markkinoiden varmistaminen. Kuluttajien hyvinvoinnin edellytyksenä ovat toimivat markkinat, joilla kuluttajien turvallisuus ja valinnanvapaus sekä tuotteiden ja palveluiden saatavuus, laatu ja kohtuuhintaisuus varmistetaan. Kuluttajille on tarjottava oikeaa ja relevanttia tietoa sekä havainnollisia työkaluja kestävien kulutus päätösten pohjaksi. Kuluttajaviraston vastuulla on ollut ottaa ympäristö- ja eettisten väittämien käyttö markkinoinnissa erityisvalvonnan kohteeksi.

Tavaroiden ja palvelusten markkinoinnissa käytetyt merkinnät, kuten pakkausmerkinnät, tuoteselosteet ja energiamerkinnät ovat tuotteen markkinointia, jota voidaan arvioida kuluttajansuojalain 2 luvun markkinointia ja menettelyä asiakassuhteessa koskevien säännösten nojalla.

Lakiehdotuksen 16 – 19 §:ssä säädetään muun muassa tuotteiden markkinoille saattamisesta, energiamerkinnän luvattomasta käytöstä, energiamerkinnän luettavuudesta, tiedonantovelvollisuudesta tuotteiden mainonnassa ja teknisessä myyntityöstä sekä etämyynteissä annettavista tiedoista.

Lakiehdotuksen 34 §:ssä säädettäisiin Turvatekniikan keskuksen velvollisuudesta vaatia selvitystä merkinnöistä tai annettujen tietojen paikkansapitävyydestä. Voimassa olevan lain 27 §:n mukaan

Turvatekniikan keskus valvoo, että energiaa käyttävät tuotteet ovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia.

Kuluttajavirasto esittää, että lain 27 §:ssä tai pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa hallituksen esityksessä tunnustettaisiin selkeyden vuoksi myös Kuluttajavirasto/asiamiehen yleistoimivalta markkinointia ja menettelyä asiakassuhteessa valvovana viranomaisena. Tämä voitaisiin toteuttaa noudattaen esimerkiksi viestintämarkkinalain 120 §:ssä toteutetulla tavalla lisäämällä 27 §:ään lause ” Turvatekniikan keskuksen on tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarvittaessa yhteistyössä Kuluttajavirasto/kuluttaja-asiamiehen kanssa”. Muotoilu jättää Turvatekniikan keskukselle harkintavaltaa tarvittavan yhteistyön suhteen, mutta tunnustaa Kuluttajavirasto/asiamiehen yleistoimivallan markkinointia ja menettelyä asiakassuhteessa valvovana viranomaisena.